

Zeytin Sine i *Bactrocera olea*

Tanımı ve Ya ayı

Ergin 4-6 mm boyunda, parlak kahve ve bal renklidir. Zeytin sine i, ço unlukla kı ı topra ın 2-5 cm derinli inde pupa halinde veya zeytinlik ve fundalıklarda ergin halinde geçirir.

Zeytin sine i ergini

Erginler, toprak sıcaklı nın 10 C⁰'yi bulmasından itibaren, ender olarak nisan ba larında, genel olarak hazirandan itibaren topraktan çıkmaya ba larlar. Yumurta koyma uygunlu una gelmek için, bir süre civardaki tatlı maddelerle beslenirler. Meyvelerin yumurta konulmaya elveri li hale gelmeye ba ladı ı haziran sonlarında çiftle en di iler, öncelikle iri, parlak ve ya lanmaya ba lamı zeytin meyvelerine yumurtalarını bırakır. Bir di i bir zeytin meyvesine ancak tek bir yumurta bırakabilir. Yo unlu un yüksek oldu u yerlerde bir zeytin meyvesine farklı di ilerce 7-9 adet yumurta bırakılabilir. Yumurta konan yer, bir gün sonra koyu kahverengine dönü ür, buna''vuruk'' denir. Bir di i hayatı boyunca 200-

250 yumurta koyabilir. Yazın yumurta açılma süresi 18 °C'de 2 gündür. Bu süre sonbaharda 6-10 güne kadar uzar.

Yumurtadan çıkan larva meyve etinde galeriler açarak beslenir. Larva geli me süresi 15-16 gündür.

Zarar ekli

Zeytin sine i larva döneminde ve meyve etinde zararlı olur. Larva geli me süresin de çekirdek etrafında galeriler açarak beslenir. Böylece meyvelerin çürüyerek dökülmesine, ya miktarının azalmasına, kısmen de ya da asitli in yükselmesine neden olur. Özellikle sofralık zeytinlerde zararı daha büyük önem ta ımaktadır. Zarar oranı normal yıllarda %15-30, salgın yıllarda ise %100'e kadar ula abilmektedir.

Mücadelesi

Kültürel Önlemler

Pupaların yok edilmesi için kı aylarında toprak sürülmelidir.

Zarar periyodu boyunca 3-4 günde bir, kurtlu zeytinler toplanarak zeytinlikten uzakla tılır.

Zeytin sine inin sonbahardaki yo un zararını önlemek için erken hasat yapılmalıdır.

Biyolojik Mücadele

Ege ve Akdeniz bölgelerinde yapılmı çalı malarda, Zeytin sine inin pek çok do al dü manı saptanmı tır. Ancak bunlar, do ada zararlıyı tek ba ına kontrol altına alacak yo unluk ve etkinlikte de ildir. Bu yüzden özellikle ya lık çe itlerde yapılacak ilaçlamalarda do al dengeye daha az zararlı olan bitki koruma ürünleri seçilmelidir.

Biyoteknolojik Mücadele

Kitlesel tuzaklama metodu kullanılarak Zeytin sine i populasyonunun yüksek olmadı ı alanlarda (en az 5 ha) Zeytin sine i ile ba arılı bir ekilde mücadele etmek mümkün olmaktadır.

Kimyasal Mücadele

ilaçlama Zamanı

Ergin çıkı zamanları iklim, toprak karakteri, çe it vb. etkenlere ba lı olarak de i iklik göstermektedir. Bölge farklılıkları dikkate alınarak , meyvelerin yumurta koyma uygunlu una geldi i dönemde vuruk sayımları yapılarak, yeterli vuruk ve tuzaklarda yakalanan Zeytin sine i ergin sayısında artı görülmesi halinde ilaçlamaya geçilmelidir. Bu nedenle tuzakların haziran ayının ilk yarısından itibaren asılması gerekmektedir.

Vuruk sayımları haftada 1-2 kez, a açların güney-do u kısımlarındaki parlak, ya lanmaya ba lamı , flüoresans sarı renkteki en az 1000'er meyvede yapılarak vuruk yüzdesi belirlenir. Yapılan sayımlar sonucunda salamuralık çe itlerde %1 vuruk, ya lık çe itlerde ise %6-8 vuruk saptandı nda, yer aletleri ile zehirli yem kısmi dal ilaçlaması veya kaplama ilaçlama yapılmalıdır.

Zeytin Pamuklu Bitleri

Euphyllura spp.

Tanımı

Ülkemizde zeytinlerde zararlı oldu u tespit edilen *Euphyllura phillyreae* Foerster, *E.olivina* Costa ve *E.straminea* Loginova türleri tespit edilmi tır.

Ergin pamuklu bitin boyu 2-3 mm kadardır. Vücudu küçük bir a ustos böce ini

andırır. Erginlerde ba büyükçedir. Gözleri kırmızı, hortumu geli mi tir. Kanatları kirli sarı, karın ise ye il renklidir. Genç larvalar genel olarak sarı ve açık ye ildir. Larvalar vücutlarından çok ince iplikçiklerden meydana gelmi balımsı mumlu bir madde çıkarırlar. Bu iplikçikler bir pamuk y ını gibi toplanarak kümelenirler. Pamuklu bitler kı ı ergin olarak, a açların kabuk altlarında, yarık ve çatlaklarında ve hatta sürgün ve koltuklarında geçirirler. Erginler ubat ayı ortalarından itibaren faal duruma geçmeye ba larlar.

E. phillyreae: Erginlerin yumurtlaması tamamen bitkinin fenolojisine (çiçek tomurcu unun olu ması) ba lı oldu undan zeytinde ilk yumurtalar nisan ayı ba ında görülmeye ba lamaktadır. Yumurtadan çıkan larvalar 3-5'li kümeler halinde tomurcuklarla beslenmekte ve vücutlarının arkasından çıkardıkları tatlımsı mumulu bir madde ile (pamuk gibi) vücutlarını örterler. Larvalar haziran ayı sonuna kadar ergin olurlar. Bu erginler gelecek yılın nisan ayına kadar yumurta bırakmadan zeytin dalları arasında görülür. Zararlı yılda 1 döl verir.

Zeytin pamuklu bitinin nimflerinin meydana getirdi i pamuk y ını görüntüsü

E. olivina: Erginler mart ayı ba larından itibaren faal duruma geçerek önceleri sürgün uçlarına ve

uç yapraklarına yumurta bırakırlar. Daha sonra çiçek tomurcuklarının olu ması ile yumurtalarını tomurcuk saplarına bırakırlar. Yumurtadan çıkan larvalar çıkardıkları tatlımsı bir madde ile (pamuk gibi) vücutlarını örterler. Tomurcuklarla beslenirler yılda3-4 döl verirler.

Zarar ekli

Zeytinde pamuklu bitlerin larvaları zeytin somaklarında tomurcuk sapları ve sürgün uçlarında bitkinin öz suyunu emerek, a açların ve sürgünlerin zayıflamasına, çiçek ve çiçek tomurcuklarının dökülmesine neden olarak zararlı olurlar.

Mücadelesi

Kültürel Önlemler

A açlar daima sa lıklı tutulmalı, bol güne almasına ve havalanmasına dikkat edilmelidir.

Kimyasal Mücadele

Aynı dönemde zararlı olan Zeytin güvesi çiçek nesline kar ı bir ilaçlama yapılmı sa, bu zararlıyı hedefleyen ayrı bir ilaçlamaya gerek yoktur. Zeytin güvesine kar ı ilaçlama yapılmayan bahçelerde ise, a açların sadece yo un zarar görmü somakları ilaçlanmalıdır.

ilaçlamanın mutlaka gerekli olması halinde, Zeytin pamuklu bitinin en uygun mücadele zamanı, sürgün uçlarında ilk pamuklanmalar görüldükten 10 gün sonra ba lamak üzere çiçeklenme zararına kadar olan dönemdir.

Adres : P.K. 27 Erdemli-Mersin
Web : <http://arastirma.tarim.gov.tr/alata>
E-Posta : alata@gthb.gov.tr
Santral : 0 324 518 00 52
Belgegeçer : 0 324 518 00 80

T.C.

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLI I
Tarımsal Ara tırmalar ve Politikalar Genel Müdürlü ü
Alata Bahçe Kültürleri Ara tırma Enstitüsü
Erdemli-Mersin

Zeytin Sine i
Bactrocera olea

Zeytin Pamuklu Bitleri
Euphyllura spp.

Levent C NGÖZ
Ziraat Mühendisi

Erdemli-2015